

TROTTER

Yucatán Cancún

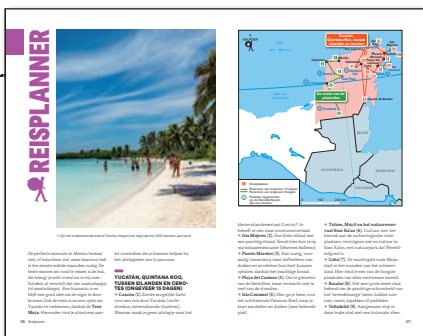

**VAN REIZIGERS
VOOR REIZIGERS**

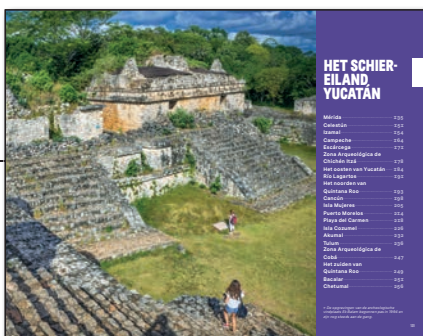
Lannoo

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

De 'Reisplanner' stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Yucatán op de beste manier te ontdekken.

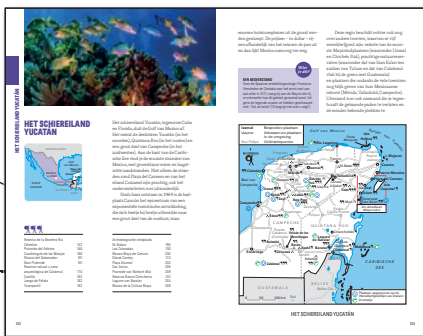

Door deze beknopte inhoudsopgave per hoofdstuk te gebruiken hoef je niet telkens terug te bladeren naar de volledige inhoudsopgave vooraan in het boek.

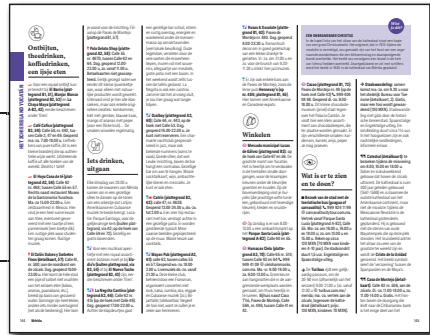
Op het kleine kaartje linksboven zie je in een oogopslag welk deel van het land of de regio het betreffende hoofdstuk beschrijft.

Op de eerste pagina van elk regiohoofdstuk zijn de niet te missen bezienswaardigheden in kaart gebracht met een paginaverwijzing voor wie ze direct wil raadplegen.

Aan de rand van de pagina's zorgen een duimgreep en een kopregel ervoor dat je direct ziet welke informatie er op de betreffende pagina wordt besproken.

Om vlot door de gids te navigeren, wordt per stad of regio dezelfde informatiestructuur gehanteerd: praktische informatie - informatie over verblijf: slapen, eten, iets drinken, uitgaan - informatie over de bezienswaardigheden.

Wist je dit?

INTERESSANTE WEETJES

Let op deze kaders voor interessante weetjes.

Door het boek heen laten we jullie, onze Trotter-ambassadeurs, aan het woord. Gouden tips en onvergetelijke ervaringen maken alles (nog) tastbaar(der), net alsof je al ter plekke bent. **VAN REIZIGERS, VOOR REIZIGERS!**

AANDUIDING TROTTER-TIPS

- Trotter-tip
- interessant
- niet te missen

VERKLARING VAN DE SYMBOLEN

algemeen	informatie	snackbar
autoverhuur	kindvriendelijk	strand
bank	koffie- of thee-huis	taxi
busstation	livemuziek, concert	theater
café, bar	luchthaven	treinstation
camping	metrostation	voorzieningen voor rolstoelgebruikers
consulaat	ontbijt	wandelen
dansen	parkeren	winkelen
duiklocatie	patisserie	Unesco-werelderfgoed
internetcafé	postkantoor	zwemgelegenheid
fietsverhuur	restaurant	telefoonnummer
haven	roken verboden	website
honden toegestaan	slapen	e-mailadres
ijssalon	skistation	

INHOUD

146

Het Parque Hidalgo is een van de mooiste pleinen van de stad.

VOORBEREIDING

27

Carlos Slim,
of hoe word
je rijk?

INLEIDING	10
VEELGESTELDE VRAGEN	12
TOPERVARINGEN	14
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	20
Architectuur	22
Belangrijke personen	24
Bevolking	28
Drank	30
Economie	33
Flora en fauna	36
Film	38
Folklore	42
Frontera	44
Geografie	46
Geschiedenis	47
Godsdienst	70
Keuken	70
Media	77
Mensenrechten	79

PRAKTISCH

Milieu	81
Sport en ontspanning	83
Werelderfgoed van Unesco	85
Zeden en gewoonten	86
REIZEN NAAR YUCATÁN	88
YUCATÁN PRAKTISCH	90
ABC van Mexico	92
Alvorens te vertrekken	92
Budget	94
Elektriciteit	96
Feesten en feestdagen	96
Geldzaken	99
Gezondheid	100
Internetadressen	102
Klimaat	102
Noodgevallen	104
Overnachten	105
Post en telecommunicatie	106
Reisliteratuur	108
Risico's en ergernissen	110
Taal	113

234

Ga op een speciale snorkel-tour om schildpadden te zien.

Tijdsverschil	116
Vervoer	117
Winkelen, ambachtskunst	123

REISPLANNER

126

HET SCHIEREILAND YUCATÁN

Mérida	135
Celestún	151
Izamal	154
Campeche	164
Escárcega	171
Zona Arqueológica de Chichén Itzá	178
Het oosten van Yucatán	184
Río Lagartos	191
Het noorden van Quintana Roo	193
Cancún	198
Isla Mujeres	205
Puerto Morelos	214
Playa del Carmen	218
Isla Cozumel	226
Akumal	232
Tulum	236
Zona Arqueológica de Cobá	247
Het zuiden van Quintana Roo	249
Bacalar	251
Chetumal	256

BESTEMMINGEN

73

Gepeperd

242

Bij Tulum vind je paradijselijke stranden.

INLEIDING

↑ *De Dag van de Doden wordt gevierd op 1 en 2 november.*

↓ *De ruïnes van Chichén Itzá behoren tot de zeven nieuwe wereldwonderen.*

Zowel het land Mexico als de gelijknamige hoofdstad is kosmopolitisch, lawaaïg en fascinerend. Een mythisch land dat onmiddellijk beelden oproept van vroeg-Spaanse beschavingen, het bloedige avontuur van de conquistadores, de revolutie, kleurrijke feesten en opzweepende ritmes. Door de eeuwen heen hebben er vele beschavingen gewoond en die waren zo interessant dat je gemakkelijk een heel leven kunt wijden aan het bestuderen van de herkomst van de Olmeken, de wetenschap van de Maya's, de sportieve Tolteken en de militaire organisatie van de Azteken. Naast monumentale archeologische vindplaatsen biedt het land schitterende stranden en prachtige koloniale steden, adembenemende landschappen van droge woestijnen in het noorden tot vulkanen in het midden en tropische bossen in het zuiden. En overal hoor je de muziek van een gemengd volk, waarin de tegenstellingen van Latijns-Amerika samenkomen. Het land gaat gebukt onder grote ongelijkheden, maar

‘We hadden het geluk om rond de equinox, als de dag precies even lang is als de nacht, in Merida te zijn. Dat betekent feest voor de Maya’s. Samen met de rest van de stad kregen we een voorstelling van het onmogelijke Mayabalspel dat ze ook in Chichen Itza speelden: met de heupen een bal door een hoog doel krijgen. Toen de bal ook in brand gestoken werd, was het spektakel compleet.’

Michiel, 30 jaar, Gent,
reist met zijn partner

is tegelijkertijd verankerd in de mondialisering en kent een rijke verscheidenheid aan talen en culturen afkomstig uit de precolumbiaanse wereld.

Laat je in Mexico meeslepen door de muziek en de stemmen van de mariachi's, volg de Franse commandant Cousteau bij zijn ontdekkingsstocht door

het onderwaterpark van Cozumel, ga in Palenque op zoek naar het graf van de Mayagod Pacal, flaneer over de dorpsmarkten en bezoek op Yucatán de cenotes, natuurlijke poelen met kristalhelder water. Een reis door dit prachtige, surrealistische land kun je eigenlijk het beste vergelijken met een inwijdingsreis.

**MEXICO IS DE PERFECTE MIX VAN
QUETZALCÓATL EN PEPSICÓATL, OP
SMAAK GEBRACHT MET EEN PAAR
DRUPPELS TEQUILA.**

Carlos Fuentes

VEELGESTELDE VRAGEN

Welke papieren heb je nodig?

Je hebt een internationale reispas nodig die minstens zo lang geldig is als de duur van je verblijf. Verder moet je een FMM-formulier invullen. Eveneens vereist is een retourbiljet of een vervoersdocument waaruit blijkt dat je het land weer zal verlaten. Als je over land Mexico inreist (vanuit de Verenigde Staten, Belize of Guatemala) moet je een

grenspost passeren voor een inreisstempel. Je moet ook het FMM-formulier invullen.

Als je via de Verenigde Staten reist, is een ESTA vereist. Vraag die minstens 72 uur op voorhand aan via esta.cbp.dhs.gov.

Wat is de beste periode?

Ons antwoord is dubbel: alles hangt af van de reisroute die je kiest. Het klimaat en de temperatuur variëren sterk afhankelijk van de streek. Je kunt misschien beter niet in de maanden september en oktober gaan, want dat is het regenseizoen, dat gekenmerkt wordt door vele wervelstormen.

Wat is de wisselkoers? Hoe betaal je ter plaatse?

De wisselkoers die in deze gids is gebruikt, is 20 MXN (Mexicaanse peso) voor € 1. De betaling ter plaatse hangt af van de categorie van het restaurant of hotel. Op markten, in goedkope restaurantjes en hotels betaal je contant. In de supermarkt en in 'luxueuze' winkels kun je over het algemeen met betaalkaart betalen.

Welk budget heb je nodig?

Het leven is minder duur dan in Nederland of België, behalve op heel toeristische plaatsen, zoals de Riviera Maya. Als je met z'n tweeën reist, heb je voldoende aan € 60-70 per dag per persoon als je overnacht in een jeugdherberg of een pension. Er zijn ook overal goedkope hotels.

Hoe verplaats je je in Mexico? Welke vervoersmiddelen zijn er?

Alles hangt af van je budget en je route, maar onthoud dat er een uitstekend busnet is, uitgebreid, goed georganiseerd met verschillende comfortklassen. Voor grotere afstanden kun je het vliegtuig nemen, verschillende betaalbare vliegmaatschappijen vliegen naar de grootste steden van het land. De trein is nu ook een mogelijkheid, dankzij de Tren Maya, je doorkruist het hele schiereiland Yucatán tot helemaal in Chiapas.

Is Mexico een veilig land?

De criminaliteit is de laatste jaren flink toegenomen in Mexico, maar dat geldt vooral voor het noorden, in Acapulco en sommige plekken die gelieerd zijn aan drugshandel. Als je je beperkt tot de toeristische gebieden en de normale veiligheidsregels in acht neemt, zal je waarschijnlijk niets overkomen.

Wat is het tijdsverschil?

Er zijn vier tijdzones in Mexico. In het grootste deel van het land is het 7 uur eerder tijdens onze wintermaanden en 8 uur in de zomer. In Quintana Roo is er een tijdsverschil van 6 uur tijdens de winter en 7 uur in de zomer.

Moet je ingeënt worden?

Er is geen verplichte inenting, maar naast de inenting die ook bij ons worden aangeraden, is het verstandig je te laten vaccineren tegen hepatitis A

en tyfus. Vraag dit na bij de huisarts. Daarnaast moet je je beschermen tegen muggenbeten, vooral in de tropische gebieden (Chiapas) en dan voornamelijk tijdens het natte seizoen. Drink nooit water uit de kraan en als je fruit of groente op de markt hebt gekocht, maak het dan eerst goed schoon.

Kun je met kinderen op vakantie in Mexico?

Als je de uitstapjes afwisselt – de ene dag een precolumbiaanse stad, de andere dag het strand – zullen je kinderen in de wolken zijn. Bovendien leren ze op school toch over de Azteken en andere beschavingen eindigend op -eken (Olmeken, Zapoteken, Tolteken) en de Maya's.

Welke talen worden er gesproken?

Het Spaans van de Mexicanen is vrij schools, je kunt ze dus gemakkelijk begrijpen. In de grote steden en op toeristische plekken kun je vaak ook wel wat Engelse woordjes uitwisselen.

Welke sporten en activiteiten kun je doen?

Het avontuurlijke toerisme en het ecotoerisme bieden heel wat mogelijkheden: snelle afdalingen per kajak, wandeltochten, paardrijtochten, mountainbiketochten, grottenbezoek, klimmen. En natuurlijk duiken in het water van het Caribisch gebied en de cenotes van Yucatán, snorkelen en surfen langs de kust van de Stille Oceaan.

1

Ga op zoek naar de slurf van de god Chaac op de Mayavindplaatsen van de Ruta Puuc.

Ten zuiden van Mérida ligt de Ruta Puuc, een verzameling Mayasteden die vroeger met elkaar verbonden waren. Ze worden gekenmerkt door een gezamenlijke stijl, de Puucstijl, waarbij Chaac, de god van de regen, vaak wordt afgebeeld. De belangrijkste vindplaats, Uxmal, verwondert door de schoonheid van de gebouwen die opduiken tussen de heuvels en de bomen. De andere steden zijn wat bescheidener, maar hebben zeker hun charme zoals Labná, dat vaak door toeristen wordt vergeten. →Blz. 156

⚠ **Goed om te weten:** niet gemakkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer. Als je geen eigen auto hebt, ga je langs een reisbureau.

2

Bekijk het magische klank-en-lichtspel dat geprojecteerd wordt op de grote piramide van Chichén Itzá.

Dit is een van de zeven nieuwe wereldwonderen. Twee keer per jaar, op het moment van de zonnewende, verschijnt hier op de noordelijke trap de schaduw van de gevleugelde slang. Dit spektakel leert je hoe nauw het geloof van de Maya's verbonden was met de zon, de sterren en de natuur. →Blz. 182

⚠ **Goed om te weten:** ma.-di. gesloten. In het hoogseizoen moet je van tevoren reserveren op nochesdekukulkan.com.mx. Neem een zaklamp mee, antimuggenspray, een warme trui en iets om je tegen de regen te beschermen, voor het geval dat.

3

Kuier 's ochtends vroeg over de grote markt van Valladolid.

De *mercado municipal* onder de grote gele en witte bogen is een van de must-sees in deze koloniale stad. De bruisende markt is verdeeld in afdelingen: groenten en fruit in al hun kleurenpracht, vlees, specerijen, vis, bloemen, handwerk. De inwoners van het stadje komen hier koffiedrinken, een praatje maken en daarna boodschappen doen.

⚠ **Goed om te weten:** de markt is dag, geopend tot 15.00/16.00 u, maar je komt beter vroeg, rond 9.30/10.00 u. Zo geniet je van de sfeer en de ruime keuze aan producten.

3

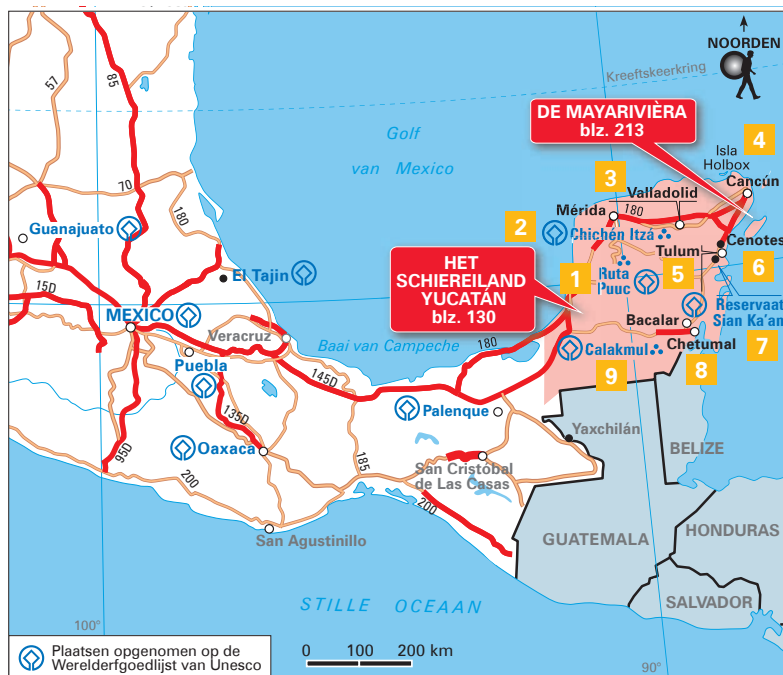
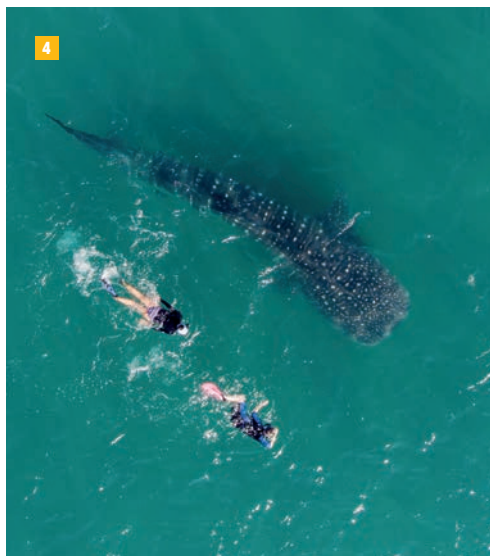
4

Ga vanaf Isla Holbox of Isla Mujeres zwemmen met walvishaaien.

Tussen juni en september migreren de *tiburones ballenas* in groten getale langs deze eilanden: je zult er gegarandeerd een zien. Op sommige dagen zwemmen ze hier met tientallen tegelijk. Dit is hun grootste verzamelplek ter wereld. Je zult niet opgegeten worden, want deze zeemonsters eten alleen plankton.

→Blz. 197, 212

📌 **Goed om te weten:** je duikt met masker en snorkel in 2 sessies van maximaal 5 minuten. Maar let op: de walvishaaien zwemmen op 1½ uur van de kust van Isla Mujeres en op 2-2½ uur van Holbox. Niet voor watjes dus!

‘Tulum heeft Cancún voorbijgestoken als de nieuwe hotspot van Yucatán. Parelwitte stranden, palmbomen en een relaxte sfeer. Al kan het buiten je hotel ook erg druk worden. De ruïnes van de oude Mayastad zijn wel de moeite. Er zijn geen reuzegrote tempels meer, maar met de zee op de achtergrond is het een uniek decor.’

5

Ga snorkelen in de zee bij Tulum, met de beroemde Mayavindplaats op de achtergrond.

Vlak bij de zee vind je hier het grootste koraalrif ter wereld, na dat van Australië. Je ziet er prachtige koraalvissen en zeeschildpadden in het warmste en helderste water van de Caribische Zee. En

Michiel, 30 jaar, Gent, reist met zijn partner

op de achtergrond ligt de archeologische vindplaats van Tulum met zijn kleine tempels die uitkijken op een prachtig strand. → **Blz. 242**

⚠ **Goed om te weten:** in het hoogseizoen is reserveren noodzakelijk (Pasen, juli-augustus en rond kerst).

5

6

Duik in het kristalheldere water van een cenote.

Deze natuurlijke bronnen in de jungle dienden vroeger als drinkwaterreservoir voor de Maya's. Ze zijn uitgehouwen in het kalk en vaak bedekt met luchtwortels. Ze vormen de toegangspoorten tot de onderwereld (de hel) en werden dan ook vaak gebruikt voor menselijke offers. Als de zon schijnt, zorgen de grotten met hun helderblauwe water voor een betoverende sfeer. → **Blz. 235, 246, 249**

! *Goed om te weten:* kom bij voorkeur rond 12.00 u, want sommige vrijwel afgesloten of heel diepe cenotes laten alleen licht door wanneer de zon op zijn hoogste punt staat.

6

7

Ontdek het natuurreservaat Sian Ka'an.

Het natuurreservaat Sian Ka'an ('afkomstig uit de hemel' in het Maya) ligt ten zuiden van Tulum en is werelderfgoed vanwege de rijke flora en fauna. Je stapt aan boord van een klein bootje om de lamantijnen en krokodillen die hier rondwaren te observeren. Ook vogels voelen zich hier thuis. → **Blz. 246**

! *Goed om te weten:* er zijn verschillende toegangswegen, waaronder Punta Allen en

Boca Pailla (ten zuiden van het hotelgebied van Tulum), maar de mooiste route loopt via de archeologische vindplaats Muyil, die je onderweg ook nog even kunt bezoeken.

8

Bezoek het Mayamuseum van Chetumal en reis dan verder naar de lagune van Bacalar in de Quintana Roo.

Bewonder de virtuele reconstructie van de Mayawereld in het Mayamuseum van

7

Chetumal. Reis daarna naar Bacalar en de lagune met zeven blauwtinten, een waar paradijs om te kajakken, te peddelen of gewoon te ontspannen. →Blz. 255, 259

❗ **Goed om te weten:** *Bacalar is in volle ontwikkeling, maar is nog niet veel veranderd. Er is een ruime keuze aan overnachtingsmogelijkheden: campings, jeugdherbergen en 'ecologische' hutten.*

9

Het uitzicht op de top van Calakmul

Klim naar de top van de grootste piramide van de vindplaats Calakmul (45 m)

voor het uitzicht op de enorme groene oase eromheen. Calakmul concurreert met Tikal in Guatemala. Het was het centrum van het koninkrijk van de Kop van de Slang en ligt tegenwoordig midden in een natuurreservaat met een rijke fauna en een grote variëteit aan orchideeën. De trappen die naar de top van de piramide leiden, zijn steil, maar eenmaal boven kun je zelfs Guatemala zien liggen. →Blz. 177

❗ **Goed om te weten:** *de vindplaats ligt in de regio Río Bec, in de staat Campeche, tussen Escárcega en Chetumal, aan het einde van een doodlopende weg van 65 km.*

